

DENET SİRKÜLER

İş Hukuku ve Sosyal Güvenlik

AUDIT | TAX | ADVISORY

For the latest from BDO Turkey, follow us

Sirküler Tarihi : 01.07.2022
Sirküler No : 2022/042
Yayımlandığı Yer : LEBİB YALKIN DERGİSİ - TEMMUZ 2022 -
SAYI : 223

Dr. Halit BAŞBUĞA

SOSYAL GÜVENLİK MEVZUATI AÇISINDAN MALİ TATİL

ÖZET

Mali tatil, 15.03.2007 tarihinde kabul edilen 5604 sayılı Mali Tatil İhdas Edilmesi Hakkındaki Kanun ile uygulanmaya başlamış olup, mali tatilin başlangıç ve bitiş dönemlerinin ne zaman olacağı ile ilgili her yıl sorunlar yaşanmaktadır. Mali tatil her yıl Temmuz ayı itibariyle başlar, yirmisine kadar devam eder. Mali tatilin başlangıç ve bitiş sürelerinin iş gününe tekabül etmemesi halinde, sürelerde çeşitli değişiklikler olmaktadır. Sosyal Güvenlik ve çalışma mevzuatı ile ilgili önem arz eden süreler 2022 yılı Mali tatil dönemi için işbu makalemizde mümkün olduğunca açıklığa kavuşturulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Mali Tatil, Bildirimler, Yasal Süre, İdari Para Cezaları, İtiraz

BDO Yayıncılık A.Ş.

Eski Büyükdere Cad. No.14
Park Plaza Kat:4
34398 Maslak/İstanbul
Turkey

Tel: +90 212 365 62 00
Fax: +90 212 365 62 02
e-mail: bdo@bdo.com.tr
www.bdo.com.tr

Garantisi ile sınırlı bir Birleşik Krallık şirketi olan BDO International Limited'in üyesi ve bir Türk anonim şirketi olan BDO Yayıncılık A.Ş. bağımsız üye kuruluşlardan oluşan BDO ağıının bir parçasını teşkil etmektedir.

BDO International global ağıının toplam gelirleri 2021 yılında 11,8 milyar ABD Doları olarak gerçekleşmiştir. BDO, 167'dan fazla ülkede bulunan 1.728 ofiste faaliyet göstermekte olup, bu ofislerde denetim ve danışmanlık hizmetleri veren ortaklar dâhil dünya çapında 97.292 kişi çalışmaktadır.

Dikkat ve titizlikle hazırlanan bu yayın, geniş anlamda görüşleri içermekte olup, genel bir yol gösterici olarak değerlendirilmelidir. Özel durumlarla ilgili olarak, mesleki görüş ve yardım almadan, bu yayına dayanarak uygulamalarda bulunulmamalıdır. Bu konuların kendi özel durumunuza ilişkin etkilerini görüşmek için BDO Yayıncılık A.Ş. ile temas kurabilirsiniz. Bu yayındaki bilgilere dayanarak belli eylemlerde bulunmak veya bulunmamak nedeniyle doğabilecek zararlar nedeniyle, BDO Yayıncılık A.Ş. ve ortakları, çalışanları ile yazarları herhangi bir yükümlülük veya sorumluluk kabul etmemektedirler.

1. GİRİŞ

Temmuz ayının gelişiyle işverenler, serbest muhasebeci ve mali müşavirler için bir yasal dinlenme dönemi olan mali tatil akla gelmektedir. Bu makalede Sosyal Güvenlik Kurumu ile ilgili işlemlerde mali tatil uygulamasının mevzuattaki yeri, SGK' ya yapılacak olan bildirimlerde işverenler için hangi sürelerin geçerli olduğu ve işverenlerin Kanun gereği yapması gerekli olan bildirimlerini hangi tarihler arasında yapması halinde yasal süresinde yapılmış kabul edileceği konular irdelenecektir.

2. MALİ TATİLİN MEVZUATTAKİ YERİ

Mali tatil uygulaması; 15.03.2007 tarihinde kabul edilen 5604 sayılı Mali Tatil İhdas Edilmesi Hakkındaki Kanun ile 28.03.2007 tarih ve 26476 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmış ve Resmi Gazete 'de yayımlandığı gün itibariyle yürürlüğe girmiştir.¹

5604 sayılı Mali Tatil İhdas Edilmesi Hakkında Kanun'un 1'inci maddesinin (1) numaralı fıkrasında; *"Her yıl Temmuz ayının birinden yirmisine kadar (yirmisi dâhil) malî tatil uygulanır. Haziran ayının son gününün tatil günü olması halinde, malî tatil, temmuz ayının ilk iş gününü takip eden günden başlar."* denilmektedir.

Söz konusu Kanun'un 1inci maddesinin (2) numaralı fıkrasında, son günü malî tatile rastlayan; beyana dayalı tarhiyatta, kanuni süresinde verilmesi gereken beyannamelerin verilme süreleri, ikmalen, re'sen veya idarece yapılan tarhiyatta, vadesi malî tatile rastlayan vergi, resim ve harçlar ile vergi cezaları ve gecikme faizlerinin ödeme süresi, tarh edilen vergilere ve/veya kesilen cezalara karşı uzlaşma talep etme veya cezada indirim hükümlerinden yararlanmak amacıyla yapılacak başvurulara ilişkin süreler ve devamlı bilgi verme hükümleri kapsamında verilmesi gereken bilgilerin verilmesine ilişkin sürelerde tatilin son gününü izleyen tarihten itibaren yedi gün uzamış olacağı bildirilmektedir.

Ayrıca diğer önemli husus ise, mezkûr Kanun'un 1inci maddesinin (6) numaralı fıkrasında, *"Malî tatilin sona erdiği günü izleyen beş gün içinde biten bu madde kapsamındaki kanuni ve idari süreler, malî tatilin son gününü izleyen tarihten itibaren beşinci günün mesai saati bitiminde sona ermiş sayılır."* şeklinde yer almaktadır.

3. SOSYAL GÜVENLİK MEVZUATINDA MALİ TATİL UYGULAMASINA DÂHİL OLAN İŞLEMLER

5604 sayılı Mali Tatil İhdas Edilmesi Hakkında Kanun kapsamında 5510 sayılı Kanun'un 8, 9, 11 ve 86'ncı maddeleri gereğince herhangi bir yaptırıma maruz kalınmaması için yasal süresi içinde kuruma verilmesi gereken işyeri bildirgesi, sigortalı işe giriş bildirgesi, sigortalı işten ayrılış bildirgesi ve aylık prim hizmet belgesi (Muhtasar ve prim hizmet beyannamesi), işyeri kayıt ve ibrazı ile idari para cezalarına yapılacak itiraz ve ödemeler yönünden belge ve bildirgelerin

*İş Hukuku ve Sosyal Güvenlik Kıdemli Müdürü, SGK E. Denetmeni

¹ 5604 sayılı Mali Tatil İhdas Edilmesi Hakkındaki Kanun

yasal olarak verilme süreleri ve ödemeleri mali tatil uygulamasına dâhil olmaktadır.

3.1. İşyeri Bildirgesi

5510 Sayılı Kanununun 11'inci maddesi gereğince; İlk defa tescil edilecek işyerlerinde işveren en geç sigortalı çalıştırmaya başladığı tarihte; işyerinin faaliyette bulunduğu adresten başka bir ildeki adrese nakledilmesi, sigortalı çalıştırılan bir işin veya işyerinin başka bir işverene devredilmesi veya intikal etmesi halinde, işyerinin nakledildiği, yeni işverenin işi veya işyerini devraldığı tarihi takip eden on gün içinde; işyerinin miras yoluyla intikali halinde ise mirasçıları, ölüm tarihinden itibaren en geç üç ay içinde, bağlı bulunduğu Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğü veya Merkezine başvuruda bulunması gerekmektedir.

İşyeri bildirgesinin yasal olarak verilmesi gereken sürenin son gününün mali tatile rastlaması halinde belgenin verilme süresi, mali tatilin son gününü izleyen tarihten itibaren 7 gün uzayacaktır. Mali tatil, 20 Temmuz 2022 tarihinde sona ermesi ve uzayan sürenin 27 Temmuz 2022 tarihine rastlaması nedeniyle bu süre içerisinde verilmiş olan İşyeri Bildirgesi yasal süresi içerisinde verilmiş sayılarak, idari para cezası uygulanmayacaktır.

3.2. Sigortalı İşe Giriş Bildirgesi

5510 sayılı Kanununun 8'inci maddesi gereğince, işverenlerce işyerlerinde çalıştırılacak sigortalılara ait sigortalı işe giriş bildirgesinin;

- İşe başlatılmadan önce,
- İnşaat, balıkçılık ve tarım işyerlerinde hizmet akdiyle işe başlatılacak sigortalılar için, en geç çalışmaya başlatıldığı gün,
- Yabancı ülkelere sefer yapan ulaştırma araçlarına sefer esnasında alınarak çalıştırılanlar ile Kuruma ilk defa işyeri bildirgesi verecek işyerlerinde; ilk defa sigortalı çalıştırmaya başlanılan tarihten itibaren bir ay içinde çalışmaya başlayan sigortalılar için, çalışmaya başladıkları tarihten itibaren en geç söz konusu bir aylık sürenin dolduğu tarihe kadar,
- Kamu idarelerince istihdam edilen 8/9/ 1999 tarih ve 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu'na göre işsizlik sigortasına tabi olmayan sözleşmeli personel ile kamu idarelerince yurt dışı görevde çalışmak üzere işe alınanların, çalışmaya başladıkları tarihten itibaren bir ay içinde,

Sosyal Güvenlik Kurumunun ilgili birimine verilmesi gerekmektedir.

Sigortalı işe giriş bildirgesinin yasal olarak verilmesi gereken sürenin son gününün mali tatile rastlaması halinde, belgenin verilme süresi, mali tatilin son gününü izleyen tarihten itibaren yedi gün uzayacaktır. Mali tatil, 20 Temmuz 2022 tarihinde sona ermesi ve uzayan sürenin 27 Temmuz 2022 tarihine rastlaması nedeniyle bu süre içerisinde verilmiş olan İşe Giriş Bildirgesi yasal süresi içerisinde verilmiş sayılarak, idari para cezası uygulanmayacaktır.

3.3. Aylık Prim Hizmet Bildirgesi (Muhtasar ve Prim Hizmet Beyannamesi)

5510 sayılı Kanununun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı sayılanları çalıştıran;

Özel nitelikteki işyeri işverenleri, cari aya ilişkin olarak düzenleyecekleri asıl, ek veya iptal nitelikteki aylık prim ve hizmet belgelerini, en geç belgenin ilişkin olduğu ayı izleyen ayın 26'sında; resmi nitelikteki işyeri işverenleri ise, cari aya ilişkin olarak düzenleyecekleri asıl, ek veya iptal nitelikteki aylık prim ve hizmet belgelerini, en geç belgenin ilişkin olduğu dönemi izleyen takvim ayının 7 sine kadar e-Sigorta kanalıyla Kuruma bildirmek zorundadırlar.

Aylık Prim Hizmet Bildirgesinin (Muhtasar ve Prim Hizmet Beyannamesi) yasal olarak verilmesi gereken sürenin son günü ilgili olduğu ayı takip eden ayın 26'sı olması ve mali tatilin 20 Temmuz 2022 tarihinde sona ermesi, uzayan sürenin ise 27 Temmuz 2022 tarihine rastlaması nedeniyle bu süre içerisinde verilmiş olan bildirme yasal süresi içerisinde verilmiş sayılarak idari para cezası uygulanmayacaktır.

3.4. Sigortalı İşten Ayrılış Bildirgesi

Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliği'nin 25. maddesine göre, Kanunun 4'üncü maddesi birinci fıkrasının (a) bendine tabi olanlarla ilgili sigortalılığın sona ermesine ilişkin bildirimler, işverenlerce sigortalılığın sona ermesini takip eden on gün içinde e-sigorta aracılığı ile kuruma bildirim yapılar.

İşten ayrılış bildirgesinin yasal olarak verilmesi gereken sürenin son günü açısından mali tatilin 20 Temmuz 2022 tarihinde sona ermesi ve uzayan sürenin 27 Temmuz 2022 tarihine rastlaması nedeniyle bu süre içerisinde verilmiş olan bildirme yasal süresi içerisinde verilmiş sayılacak ve idari para cezası uygulanmayacaktır.

3.5. İşyerine Ait Kayıt ve Belgelerin İbrazı

Sosyal Güvenlik Kurumu Müfettişleri ve Denetmenleri tarafından 5510 sayılı Kanuna tabi işverenlere, çalışma hayatı ile ilgili mevzuatın uygulanmasına yönelik denetim, kontrol, tespit yapabilmeleri için işverenlere işyerlerine ait kayıt ve belgelerin ibraz edilmesine ilişkin 7201 Sayılı Tebliğat Kanunu'na istinaden tebliğat yapılabilecektir.

Ancak kayıt ve belgelerin ibraz edilmesi için verilen sürenin son gününün mali tatile rastlaması halinde, kayıt ve belgelerin ibraz süresi, mali tatilin son gününü izleyen tarihten itibaren yedi gün uzayacaktır. Mali tatil, 20 Temmuz 2022 tarihinde sona ermesi ve uzayan sürenin 27 Temmuz 2022 tarihine rastlaması nedeniyle bu süre içerisinde ibraz edilecek kayıt ve belgeler yasal süresi içinde ibraz edilmiş sayılacaktır.

3.6. İdari Para Cezalarına İtiraz ve Ödeme Sorumluluğu

5510 sayılı Kanunun 102'nci maddesi uyarınca işverenlerin tebliğ edilen idari para cezalarını tebliğ tarihinden itibaren on beş gün içinde ödemeleri veya aynı süre içinde itiraz etmeleri gerekmektedir.

Yine aynı madde uyarınca tahakkuk ettirilen idari para cezalarının itiraz edilmeksizin veya yargı yoluna başvurulmaksızın tebliğ tarihinden itibaren on beş gün içinde peşin ödenmesi halinde, söz konusu idari para cezası tutarında indirim yapılarak dörtte üçü tahsil edilmektedir.

5604 Sayılı Mali Tatil İhdas Edilmesi Hakkında Kanunun 2'inci Maddesinin Uygulanmasına İlişkin Tebliğ'in 4'ncü maddesinin ç bendinde belirtildiği üzere, işverenlere tebliğ edilen idari para cezalarını tebliğ tarihinden itibaren on beş gün içinde ödemeleri veya aynı süre içinde itiraz etmeleri gerekmektedir. Yine aynı madde uyarınca tahakkuk ettirilen idari para cezalarının itiraz edilmeksizin veya yargı yoluna başvurulmaksızın tebliğ tarihinden itibaren on beş gün içinde peşin ödenmesi halinde, söz konusu idari para cezası tutarının dörtte üçü tahsil edilmektedir.

Buna göre, idari para cezaları ile ilgili ödeme ve itiraza ilişkin on beş günlük sürenin son gününün mali tatile rastlaması halinde, bu süre mali tatilin son gününü izleyen tarihten itibaren yedi gün uzayacaktır. Bu durumda 27 Temmuz 2022 (bu süre dahil) tarihine kadar yapılan ödeme ve itirazlar yasal süresi içerisinde yapılmış olarak kabul edilecektir.

İdari para cezaları ile ilgili ödeme ve itiraza ilişkin on beş günlük sürenin son gününün mali tatilin bitiminden sonraki beş gün içerisinde sona ermesi halinde, bu süre mali tatilin son gününü izleyen tarihten itibaren beş gün uzayacaktır. Bu durumda 25 Temmuz 2022 (bu süre dahil) tarihine kadar yapılan ödeme ve itirazlar yasal süresi içerisinde yapılmış olarak kabul edilecektir.

SOSYAL GÜVENLİK MEVZUATINDA MALİ TATİL UYGULAMASINA DÂHİL OLMAYAN İŞLEMLER

Kanunda belirtilen sigorta primleri, Kanunun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamındaki sigortalı sayılanlar yönünden; ayın 1'i ile 30'u arasındaki çalışmaları karşılığı ücret alan sigortalılar için en geç belgenin ilişkin olduğu ayı izleyen ayın son gününe kadar işverenlerce Kuruma ödenir ve mali tatil uygulamasında belirtilen süreler uygulanmamaktadır.

5510 sayılı kanun kapsamında; iş kazası ve meslek hastalığı olaylarının bildirim, iş kazası, meslek hastalığı, hastalık ve analık hallerinde işverenlerce düzenlenmesi gereken vizite kağıdı, e-bildirge uygulaması kapsamında işverenlerce internet ortamında Sosyal Güvenlik Kurumuna gönderilen sigortalı hesap fişi, sigortalının istirahat belgesinde gösterilen tarihlerde işyerinde çalışmadığına dair bildirim, prim ödemelerini kendileri yapan sigortalıların yaptığı bütün iş ve işlemler mali tatil kapsamına girmediğinden, bunlara ilişkin yükümlülüklerin önceden olduğu gibi yasal süresi içinde yerine getirilmesi gerekmektedir.

Ayrıca 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun gereğince ilgili kurumlarca gönderilecek tebligatlar ile sigortalılar veya işverenler tarafından açılacak davalarda, dava açma süreleri mali tatil kapsamına girmediğinden, söz konusu iş ve işlemler ilgili Kanunlarda öngörülen süreler içerisinde yerine getirilecektir.

4. ÖRNEK UYGULAMALAR

Örnek-1: SGK İstanbul İl Müdürlüğü Kadıköy Sosyal Güvenlik Merkezi'nde 04.06.2018 tarihinde tescil edilmiş fabrika işyerinde, 15.07.2022 tarihinde işe başlatılacak olan A sigortalısına ait sigortalı işe giriş bildirgesinin en geç 14.07.2022 tarihinde verilmesi gerekmekte ise de, 14.07.2022 tarihinin mali tatile rastlaması nedeniyle, işverence bu bildirgenin en geç mali tatilin sona erdiği Temmuz ayının 20. gününü takip eden yedinci günün sonuna kadar

(27.07.2022 tarihinde) verilmesi halinde, sigortalı işe giriş bildirgesi yasal sürede verilmiş sayılacak ve idari para cezası uygulanmayacaktır.

Örnek-2: (A) işyeri Haziran ayına ilişkin aylık prim hizmet belgesini (Muhtasar ve Prim Hizmet Beyannamesi) Kuruma bildirecektir.

5510 sayılı Kanun'un 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı çalıştıran işveren, Haziran ayına ilişkin düzenlenecek olan aylık prim hizmet belgeleri (Muhtasar ve Prim Hizmet Beyannamesi) en geç ilişkin olduğu ayı izleyen ayın 26 sına kadar bildirilmek zorundadır.

Mali tatil uygulamasında uzatma süresi, mali tatilin sona ermesinin ardından izleyen 5 gün olarak belirlenmiştir, fakat beyanname son verilme tarihi ayın 26 sı olduğundan beyanname verilme süresinde mali tatil nedeniyle herhangi bir değişiklik olmamaktadır.

Örnek-3: Bilanço esasına göre defter tutan (B) işverenine işyeri bildirgesinin süresi içinde verilmemesi nedeniyle hesaplanan 15.012 TL tutarındaki idari para cezası 23.06.2022 tarihinde işverene tebliğ edilmiş ise, bu cezanın en geç 08.07.2022 tarihine kadar ödenmesi veya itiraz edilmesi gerekmekte ise de, 08.07.2022 tarihinin mali tatile rastlaması nedeniyle, 27.07.2022 tarihinin sonuna kadar işverence, ödenmesi veya cezaya itiraz edilmesi halinde, idari para cezasının yasal süresi içinde ödendiği veya cezaya karşı yasal süresi içinde itiraz edildiği kabul edilecektir.

Örnek-4: Kırıkkale ilinde faaliyet göstermekte olan kamu kurumu niteliğindeki (C) işverenin 15.05.2022-14.06.2022 dönemine ait aylık prim ve hizmet belgesini en geç 14.07.2022 tarihine kadar vermesi gerekmekte ise de, 14.07.2022 tarihinin mali tatile rastlaması nedeniyle, bu döneme ilişkin aylık prim ve hizmet belgesinin en geç 27.07.2022 tarihine kadar vermesi halinde, belge yasal sürede verilmiş sayılacak ve idari para cezası uygulanmayacaktır.

SONUÇ

5604 sayılı Mali Tatil İhdas Edilmesi Hakkında Kanun gereği 5510 sayılı Kanun'un 8, 9, 11, 86'ncü maddeleri gereği zamanında kuruma verilmesi gereken iş yeri bildirgesi, sigortalı işe giriş, sigortalı işten ayrılış ve aylık prim hizmet belgesi, işyeri kayıt ve ibrazı ve idari para cezalarına yapılacak itiraz ve ödemeler yasal olarak verilme süresinin son gününün mali tatilin sona erdiği günü izleyen beş gün içinde sona ermesi halinde belgenin verilme süresi, mali tatilin son gününü izleyen tarihten itibaren 5 gün uzayacaktır. Mali tatil, 20 Temmuz 2022 tarihinde sona ermesi ve uzayan sürenin 25 Temmuz 2022 Pazartesi tarihine rastlaması nedeniyle bu süre içerisinde verilmiş olan belgeler yasal süresi içerisinde verilmiş sayılacaktır.

2022 yılında işverenler, serbest muhasebeci ve mali müşavirler mali tatil dolayısıyla kanuni ve idari sürelerin 20.07.2022 tarihi (bu gün dahil) mesai bitimine kadar geçerli olduğunu unutmamalı, yanlış uygulamalarla idari para cezalarına maruz kalmamalıdır.

KAYNAKÇA;

1. Başbuğa, H. ve Erkal, H. (2014). Sosyal Güvenlik Mevzuatı Açısından Mali Tatil, Yaklaşım Yayıncılık, Temmuz 2014, 259, (<https://uye.yaklasim.com/MagazineContent.aspx?ID=26067>)
2. 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu, 31.05.2006 tarih, 16.06.2006 tarih ve 26200 sayılı R.G. yayımlanmıştır (<https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.5510.pdf>).
3. 5604 sayılı Mali Tatil İhdas Edilmesi Hakkındaki Kanun, 15.03.2007 tarih, 14/1/2016 tarih ve 6661 sayılı R.G yayımlanmıştır. (<https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.5604.pdf>)
4. Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliği, 12/5/2010 tarih ve 27579 sayılı R.G yayımlanmıştır. (<https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=13973&MevzuatTur=7&MevzuatTertip=5>)
5. 7201 sayılı Tebligat Kanunu, 19/2/1959 tarih ve 10139 sayılı R.G yayımlanmıştır. (<https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.3.7201.pdf>)
6. 5604 Sayılı Mali Tatil İhdas Edilmesi Hakkında Kanununun 2'inci Maddesinin Uygulanmasına İlişkin Tebliğ, 30/06/ 2007 ve 26568 sayılı R.G yayımlanmıştır. (<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2007/06/20070630-14.htm>)
7. 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun, 28/7/1953 tarih ve 8469 sayılı R.G yayımlanmıştır. (<https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.3.6183.pdf>)